

ALLERGIA & IHO ASTMA

Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry

Toimintasuunnitelma 2026

Sisältö

Esipuhe 3
1. Johdanto 4
2. Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminta 5
3. Tieto ja tietoisuus 7
4. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet ja sisällöt 11
5. Henkilöstö, hallinto ja talous 13

LIITE 1. Allergia-, iho- ja astmaliiton hallituksen työryhmät

Esipuhe

Yhteisö hyvän arjen tukena

Vuosi 2026 käynnistyy uuden strategian myötä. Strategiakauden alussa liitto suuntaa katseensa tulevaisuuteen, jossa järjestöjen rooli yhteiskunnassa on entistä tärkeämpi, mutta samalla haastavampi. Uusi strategia korostaa vastuullisuutta, yhteisöllisyyttä, yhdenvertaisuutta ja asiantuntijuutta – arvoja, joiden varaan rakennamme toimintamme tulevina vuosina.

Taloudellinen toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi. Valtion budjettirahoitukseen siirtyneet avustukset ja hallituksen päättämät sopeutustoimet vaikuttavat suoraan järjestöjen toimintaedellytyksiin. Vuonna 2025 toteutuneet 25 miljoonan euron leikkaukset sote-järjestöjen avustuksiin kasvavat vuonna 2026 jo 60 miljoonaan euroon.

Samalla jäsenyyteen ja vapaaehtoisuuteen liittyvät odotukset ovat muuttuneet. Luottamushenkilöiden ja vapaaehtoisten sitoutuminen tehtäviinsä on erilaista kuin ennen, mikä avaa meille mahdollisuuden kehittää uusia, innostavia tapoja tukea ja vahvistaa toimijoitamme. Tämä muutos tarjoaa tilaisuuden uudistaa toimintakulttuuriamme ja vahvistaa yhteisöllisyyttä entisestään.

Vaikka toimintaympäristö on epävarma, liiton tulevaisuuden näkymät ovat edelleen vahvat. Järjestö on kohderyhmälleen tärkeä ja tarpeellinen. Jäsenyhdistykset ovat aktivoituneet vaikuttamaan liiton toimintaan ja toimivat laajasti ympäri maata. Yhteistyökumppanit ovat valmiita uudenlaisiin kumppanuuksiin, ja liitolla on osaava ja sitoutunut henkilökunta.

Vapaaehtoistyö on edelleen toimintamme ydin. Se tuo inhimillisen ulottuvuuden työhömme ja mahdollistaa vertaistuen, tiedon jakamisen ja yhteisöllisyyden. Kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisuus rakentuu vapaaehtoisten varaan, ja siksi meidän on huolehdittava kansalaisdemokratiasta – siitä, että jokaisella on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa.

Kiitän erityisen lämpimästi kaikkia jäseniämme, vapaaehtoisiamme, yhteistyökumppaneitamme ja henkilöstöämme. Yhdessä teemme liitosta vaikuttavan, välittävän ja vahvan toimijan myös tulevaisuudessa.

Paula Hellemaa
Toiminnanjohtaja
Allergia-, iho- ja astmaliitto ry

1. Johdanto

Allergia-, iho- ja astmaliitto on valtakunnallinen kansanterveys- ja potilasjärjestö, jonka tehtävänä on parantaa allergisten, atoopikkojen ja muita ihotauteja sairastavien, astmaatikkojen, palovamman kokeneiden ja heidän läheistensä elämänlaatua sekä valvoa heidän yhteiskunnallisia oikeuksiaan.

Liitossa on 42 jäsenyhdistystä, joista 27 on allergia- ja astmayhdistyksiä tai allergia-, iho- ja astmayhdistyksiä, seitsemän atopiayhdistyksiä sekä kahdeksan harvinaisia ihosairauksia ja vaikeita palovammoja edustavia yhdistyksiä. Jäsenyhdistyksissä jäseniä on yhteensä 13 200. Yksittäisten yhdistysten jäsenmäärä vaihtelee 50–1 810.

Vuosi 2026 on liiton uuden strategiakauden ensimmäinen vuosi. Strategian painopisteet tuleville viidelle vuodelle ovat:

- **Edistämme hyvinvointia lisäämällä tietoisuutta astman, ihosairauksien ja allergioiden kanssa elämisestä**
- **Teemme yhteistyötä ja vahvistamme verkostoja eri toimijoiden kanssa**
- **Edistämme yhdenvertaisuutta sosiaali- ja terveydenhuollon saatavuudessa**
- **Tuemme ja autamme astmaa ja ihotautia sairastavien, allergisten sekä palovamman kokeneiden yhteisöjä vahvistumaan sekä toimimaan aktiivisina palveluiden ja vertaistuen tarjoajina**

2. Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminta

Liiton antama jatkuva ja suunnitelmallinen tuki yhdistyksille mahdollistaa parhaat valmiudet yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnalle muuttuvassa toimintaympäristössä. Liiton jäsenyhdistyskenttä on moninainen. Suuri osa yhdistyksistä toimii alueellisesti, muutama myös valtakunnallisesti. Jokainen jäsenyhdistys, niin pienet kuin suuret, tarvitsee tukea omien tarpeidensa mukaan. Liiton tuki helpottaa yhdistysten mahdollisuuksia järjestää toimintaa omille kohderyhmilleen.

Yhdistystoiminnan tuki

Olemme tiiviissä yhteydessä jäsenyhdistyksiin. Annamme yhdistyksille henkilökohtaista tukea, neuvontaa ja ohjausta puhelimitse, sähköpostitse ja muiden kanavien kautta keskimäärin 2 000 kertaa vuodessa.

Järjestöasiantuntijat tapaavat jäsenyhdistyksiä 1–3 kertaa vuodessa (yhteensä 75 tapaamista). Tapaamisissa kannustetaan ja motivoidaan yhdistystoimijoita sekä suunnitellaan ja kehitetään yhdessä heidän kanssaan tulevaa toimintaa alueellisten tarpeiden ja yhdistyksen resurssien mukaisesti.

Annamme tukea ja kannustusta yhdistyksille muun muassa seuraavissa asioissa:

- yhdistyksen perustoiminta
- toiminnan kehittäminen
- jäsenviestintä ja verkkotoiminta
- talous ja hallinto
- vertaistoiminta
- vapaaehtoisten kanssa toimiminen
- tapahtumien järjestäminen
- yhteistyö muiden yhdistysten ja toimijoiden kanssa
- vaikuttaminen kohderyhmälle tärkeissä asioissa

Yhdistyksen toimintaa voidaan tarvittaessa tukea järjestämällä järjestöasiantuntijan kanssa yhdistystoiminnan kehittämistilaisuus. Siinä käydään läpi yhdistyksen toiminnan onnistumisia ja haasteita sekä kerätään liitolle tietoa yhdistysten tilanteesta ja tukitarpeista. Lisäksi käsitellään liiton kanssa tehtävää yhteistyötä ja tehdään kehittämissuunnitelma tuleviksi vuosiksi.

Järjestämme yhdistyksille koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksia verkossa ja kasvokkain. Tärkeimpiä tapahtumia ovat tammikuussa järjestettävä Vuoden startti sekä syksyllä järjestettävät Syksyn startti ja Järjestöpäivät. Järjestämme myös koulutuksen yhdistystoiminnan perusteista uusille toimijoille.

Järjestämme 7 koulutustilaisuutta (200 osallistujaa):

- Yhdistystoiminnan perusteet
- Kevään ja syksyn starttipäivät
- Järjestöpäivät
- muu yhdistystoimintaan liittyvä koulutus, esimerkiksi jäsenrekisterin käyttö, viestintä, muut ajankohtaiset aiheet (3 kpl)

Vapaaehtoisten tukeminen

Vapaaehtoisena voi toimia kuka tahansa liiton kohderyhmään kuuluva tai liiton edistämistä asioista kiinnostunut henkilö. Kannustamme vapaaehtoisia osallistumaan liiton eri toimintojen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Panostamme uusien vapaaehtoisten etsintään, rekrytointiin, ohjaamiseen ja motivointiin. Ohjaamme vapaaehtoisia olemaan aktiivisia myös yhdistyksissä. Lisäksi tuomme esiin vapaaehtoistyön näkyvyyttä ja merkitystä. Vapaaehtoistyön markkinoinnissa ja kehittämisessä hyödynnämme toiminnassa jo mukana olevia vapaaehtoisia.

Vuoden 2026 aikana liiton toiminnoissa on mukana noin 200 vapaaehtoista.

Jäseniä ja vapaaehtoisia sekä heidän kokemustietoaan hyödynnämme eri tavoin: haastateltavina eri medioissa, kampanjoiden sisältötuottajina, webinaarien kokemuspuheenvuoron pitäjinä ja opastekstien kommentoijina (yhteensä 130 vapaaehtoisen työpanos).

Somelähettiläät. Koordinoimme somelähettiläitä (15 kpl) toimimaan aktiivisesti sosiaalisessa mediassa vähintään kuukausittain omaa kokemustaan hyödyntäen.

Vertaistreffien vetäjät. Ohjaamme ja motivoimme vapaaehtoisia (15 kpl) vetämään itsenäisesti vertaistreffejä kasvokkain ja verkossa. Vetäjät osallistuvat myös vertaistreffien kehittämiseen.

Kokemustoimijat. Kannustamme kokemustoimijoita (30 kpl) viemään omaa kokemustietoaan esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoille ja ammattilaisille.

Liikuntavastaavat. Liitto tukee jäsenyhdistysten liikuntatoiminnan kehittämistä ja toteuttamista muun muassa kouluttamalla liikuntavastaavia ja tuottamalla materiaalia yhdistysten käyttöön.

Järjestämme yhdessä Psoriasisliiton kanssa kaksi vapaaehtoisten kuvaustilaisuutta Ihorauha-kampanjan tarpeisiin. Astmatietoviikon tarpeisiin järjestetään yksi kuvaustilaisuus.

Järjestämme vapaaehtoisille 21 koulutusta ja tapaamista verkossa ja kasvokkain (120 osallistujaa):

- Uusien kokemustoimijoiden koulutus (1 vrk + 3 krt, 3 t)
- Vapaaehtoisten koulutuspäivät (2 vrk)
- Tervetuloa vapaaehtoiseksi -koulutukset (2 krt, 1,5 t)
- Vertaistreffien vetäjien tapaamiset (4 krt, 1 t)
- Somelähettiläiden tapaamiset (7 krt, 1 t)
- Kokemustoimijoiden tapaamiset (3 krt, 1 t)

Vertaistuen ja kohtaamisten mahdollistaminen

Ohjaamme ja tuemme vapaaehtoisia ja yhdistystoimijoita järjestämään verkossa ja kasvokkain vertaistreffejä. Vertaistreffit ovat luottamuksellista matalan kynnyksen toimintaa, johon on helppo osallistua paikasta riippumatta ilman erillistä hakuprosessia.

Varmistamme jäsenyhdistysten kanssa, että liiton moninaiselle kohderyhmälle on tarjolla mahdollisimman kattavasti mahdollisuuksia vertaistukeen niin kasvotusten kuin verkon välityksellä.

Ylläpidämme 20 Facebook-vertaisryhmää, joissa on yhteensä 28 000 osallistujaa. Liiton työntekijät ja vapaaehtoiset ylläpitävät ryhmiä, moderoivat ja ruokkivat keskusteluita sekä ohjaavat tarvittaessa tiedon äärelle.

Jäsenrekisteri

Liitto ylläpitää jäsenyhdistysten puolesta jäsenrekisteriä, jonka avulla yhdistykset saavat ajantasaista tietoa omista jäsenistään sekä pitävät yhteyttä jäseniinsä. Rekisterin kautta lähetetään kohdennettuja viestejä esimerkiksi liiton järjestämistä tapahtumista. Tuemme ja koulutamme yhdistystoimijoita jäsenrekisterin hyödyntämisessä heidän omiin tarkoituksiinsa, ja neuvomme heitä jäsenasioissa.

3. Tieto ja tietoisuus

Liiton keskeinen tehtävä on tuottaa ja välittää tietoa sekä lisätä tietoisuutta allergioista, astmasta, atopiasta, muista ihosairauksista ja palovammoista, niiden kanssa elämisestä sekä niiden vaikutuksista hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Ammatillisesti tuotetun tiedon lisääminen sairauksien vaikutuksista hyvinvointiin mahdollistaa sairastavien tukemisen nykyistä paremmin.

Tietoa välitetään kohderyhmille viestinnän ja toiminnan keinoin. Keskeisiä tietoa lisäävät ja välittävät toimintamuodot ovat kurssitoiminta ja viestintä. Tietoisuuden lisäämisessä kohteena on erityisesti suuri väestö.

Tärkeä osa tietoa on kokemustieto. Sitä keräämme ja analysoimme säännönmukaisesti. Vuoden aikana tehdään myös vähintään kaksi eri kohderyhmille suunnattua kyselyä.

Tuetut lomat

Liitto järjestää kaksi tuettua lomaa allergiaa, astmaa ja/tai ihotautia sairastaville lapsiperheille yhteistyössä Loma ja terveys ry:n kanssa. Liiton kautta lomille osallistuu vertaisohjaaja.

Ryhmämuotoiset kurssit

Järjestämme kursseja allergiaa, ihosairauksia ja astmaa sairastaville sekä palovamman kokeneille. Kurssit kohdennetaan eri-ikäisille. Osalle kursseista voivat osallistua myös läheiset.

Järjestämme kursseja eri kurssipaikoissa ja verkossa.

Kursseilla työskentelee terveydenhuolto-, sosiaali-, liikunta- ja kasvatusalan ammattilaisia. Kursseilla toimitaan ryhmämuotoisesti, ja niiden toteutuksessa hyödynnämme erilaisia teemoja ja menetelmiä kunkin kurssin tavoitteiden ja kohderyhmän tarpeiden mukaan.

Kurssien ohjelmassa on tietopainotteisia luentoja sekä ryhmämuotoista toimintaa kuten keskustelu-, rentoutus- ja liikuntaryhmiä. Ohjatun vertaistuen ja kokemusten jaon hyödyntäminen on keskeinen osa kurssien sisältöä. Kurssit tarjoavat mahdollisuuden virkistäytyä ja saada voimavaroja arkipäivän elämään. Kurssien ohjelmaa muokataan osallistujien tarpeiden ja tavoitteiden mukaan. Kursseilla esitellään myös yhdistystoiminnan mahdollisuuksia.

Kolmella kurssilla vierailee vapaaehtoinen, ja yhden verkkokurssin sisältö luodaan vapaaehtoisen kanssa. Kurssitoiminnan sisältöjä kehitetään ja arvioidaan yhdessä vapaaehtoisten kanssa kolmesti kokoontuvassa ryhmässä.

Järjestämme 17 kurssia kurssipaikoissa ja 15 kurssia verkkoalustalla. Kaksi kursseista järjestetään yhdessä jäsenyhdistyksen kanssa. Kurssien pituus on yhdestä neljään vuorokauteen, verkkokurssien 3–8 viikkoa. Kursseilla on osallistujia yhteensä 549.

Yhteistyökurssit

- Kasvojen alueen iho-ongelmat (1 vrk), yhdessä Päijät-Hämeen Allergia-, Atopia- ja Astmayhdistyksen kanssa
- Harvinaiset ihosairaudet (2 vrk), yhdessä Ihoyhdistyksen kanssa

Aikuisten ja nuorten kurssit

- Hidradenitis suppurativa (2 vrk)
- Jäkälöitymisihosairaudet, parikurssi (2 vrk)
- Hyvinvointia eläkeikään astman ja/tai allergioiden kanssa (3 vrk)
- Hyvinvointia eläkeikään ihosairauden kanssa (2 vrk)
- Uni ja rentoutuminen (2 vrk)
- Arki astman kanssa (2 vrk)
- Astma ja liikunta (2 vrk)
- Nuori + aikuinen -kurssi, atooppinen ihottuma (2 vrk)
- Astma ja liikunta, nuoret aikuiset (päivä)

Verkkokurssit

- Astma tutuksi, 2 kurssia
- Astma ja painonhallinta, 3 kurssia
- Tukea vaikean astman kanssa
- Lasten anafylaksia
- Anafylaksia
- Atooppinen ihottuma tutuksi, 2 kurssia
- Lasten atooppinen ihottuma
- Siitepölyallergia haltuun
- Kosmetiikka-allergiat
- Alopecia
- Rentoutuminen

Lapsiperhekurssit

- Alopecia, lapsi ja aikuinen (2 vrk)
- Pikkulapsiaika, astma ja allergia (3 vrk)
- Koulutiellä, astma ja allergia (3 vrk)
- Pelon kanssa eläminen, anafylaksia (2 vrk), 2 kurssia
- Kutisee ja kirvelee (2 vrk)

Kampanjoiden ja teemapäivien ajankohdat 2026

11.2. Anafylaksiapäivä

28.2. Harvinaisten sairauksien päivä

16.–22.3. Allergiaviikko

4.–10.5. Astmatietoviikko (Maailman astmapäivä 5.5.)

14.9. Atopiapäivä

13.10. Ruoka-allergiapäivä

26.10.–1.11. Ihoviikko

Mediayhteistyö

Vuoden aikana lähetämme 12 mediatiedotetta. Tiedotteiden kohderyhmänä on noin 500 toimittajaa ja toimitusta eri puolelta Suomea. Lisäksi vastaamme 150 toimittajan yhteydenottoon. Välitämme sekä asiantuntijoita että kokemusasiantuntijoita haastateltaviksi.

Kampanjat ja teemapäivät

Liitto järjestää yhdessä yhdistysten kanssa valtakunnalliset Allergia-, Astmatieto- ja Ihoviikko-kampanjat. Ihoviikko kampanjoidaan yhdessä Psoriasisliiton kanssa. Lisäksi järjestämme tai osallistumme osaltamme Anafylaksia-, Atopia-, Ruoka-allergia- ja Harvinaisten sairauksien päiviin.

Kampanjoiden avulla lisäämme tietoisuutta eri sairausryhmistä ja sairastavien arjen haasteista. Samalla tarjoamme sairastaville tietoa ja vertaistukea arjen tueksi. Yhdistykset järjestävät kampanjoihin liittyvää toimintaa.

Järjestämme 5 verkkoluentoa kampanjoiden yhteydessä (1 400 osallistujaa/tallenteen katsojaa). Luennot koostuvat asiantuntijoiden ja kokemusasiantuntijoiden puheenvuoroista sekä siitä tiedosta, miten saada tukea arjen eri haasteisiin. Lisäksi järjestämme kampanjoiden ja teemapäivien yhteydessä kolme ammattilaistietoiskua.

Oppaat

Liitosta on saatavilla 32 maksutonta diagnoosi- ja muuta opasta. Niistä 23 on suomenkielisiä, seitsemän ruotsinkielisiä ja kaksi englanninkielisiä. Oppaat sisältävät tietoa sairauksista, niiden hoidosta, yhteiskunnan palveluista sekä kokemuksia sairauden kanssa elämisestä.

Välitämme oppaita tilaajille noin 20 000 kappaletta vuoden aikana. Kaikki oppaat löytyvät sähköisinä verkkosivuilta. Kolme oppaista on saatavilla ainoastaan tulostettavana pdf-tiedostona. Oppaita ladataan noin 76 000 kertaa vuodessa.

Tuotetaan kolme ruotsinkielistä ja yksi englanninkielinen A4-kokoisia, kaksipuoleisia tulostettavia pdf-oppaita.

Allergia, Iho & Astma -lehti

Allergia, Iho & Astma -lehti ilmestyy jäsenetuna neljä kertaa vuodessa. Lehden painos on 21 000. Jäsenten ja yhdistysten lisäksi lehti lähetetään noin 6 100 lääkärille, eduskunnan allergia- ja astma- sekä sisäilmaryhmien jäsenille, sairaaloihin, kirjastoihin, sosiaali- ja terveysalan järjestöihin ja yhteistyökumppaneille.

Verkkosivut (allergia.fi)

Ylläpidämme saavutettavaa ja käyttäjäystävällistä verkkosivustoa allergia.fi. Sivustolla on noin 490 000 katselukertaa vuodessa. Verkkosivujen avulla välitämme monipuolisesti ja kattavasti tietoa allergioista, ihosairauksista, astmasta, palovammoista sekä niiden kanssa elämisestä.

Sosiaalinen media

Ylläpidämme neljää sosiaalisen median kanavaa: Facebookia, Instagramia, LinkedIniä ja YouTubea. Niillä on yhteensä noin 25 000 seuraajaa. Tuotamme sosiaaliseen mediaan sisältöä ajankohtaisista aiheista, kohderyhmien sairauksista ja terveyden edistämisestä. Julkaisemme myös vertaistuellista sisältöä ja osallistamme kohderyhmää sisällöntuotantoon.

Neuvonta ja ohjaus

Liitosta saa neuvontaa ja ohjausta allergioiden, ihosairauksien ja astman kanssa elämiseen. Yleisimmät teemat ohjauksessa ovat omahoito, sairauden kanssa jaksaminen sekä palveluiden ja tukien hakeminen. Neuvonnan yhteydessä kartoitamme myös muita tuen tarpeita. Lisäksi yhteydenottajia ohjataan oikealle viranomaiselle sekä vertais- ja vapaaehtoistoimintaan. Neuvontakontakteja on yhteensä 900.

Tuotamme kolme lyhyttä tietoiskuvideota sosiaaliseen mediaan ajankohtaisista neuvonnan aiheista.

Ammattihenkilöstön webinaarit

Järjestämme sote-ammattilaisille verkossa kaksi webinaaria, joissa kerromme ajankohtaista tietoa kohderyhmistämme sekä kokemustietoa sairastavien arjesta. Tilaisuuksilla on 1 000 osallistujaa ja tallenteen katsojaa.

Luontoterveyden osaamiskeskus

Luontoterveyden osaamiskeskus toimii Imatralla. Sen toimintaa tukee muun muassa Etelä-Karjalan liitto.

Osaamiskeskuksessa keräämme ja tuotamme tietoa luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista. Välitämme luontoterveystietoa monikanavaisesti. Järjestämme kaksi luontoterveyden teemoja käsittelevää webinaaria ja julkaisemme 3–4 uutiskirjettä. Verkkosivuillemme kootaan luontoterveystietoa ja -toimijoita koskevaa tietoa.

Välitämme tietoa Astmabarometrin tuloksista yhteistyössä muun muassa Hengitysliiton kanssa. Toteutamme Atopiabarometrin yhteistyökumppaneiden kanssa. Käynnistämme Luontoterveyden laatumerkkijärjestelmän. Luontoterveysmerkillä yritys tai yhteisö voi osoittaa osaamisensa luontoterveyden edistäjänä.

Teemme siitepölyseurantaa ja siihen liittyvää tiedotusta Turun yliopiston valtakunnalliseen verkostoon kuuluvalla Imatran mittauspisteellä. Tarjoamme asiantuntijapalveluita luennointiin, luontotapahtumiin ja hankkeisiin.

Kehitämme Kansallista luontoterveysohjelmaa, joka yhteistyöllä etsii ratkaisuja lisätä ihmisen ja luonnon välistä vuorovaikutusta molempien hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Ikääntyvän astmaatikon liikuntapolku -hanke

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman hankkeen (2025–2027) tavoitteena on vahvistaa astmaa sairastavien ikääntyvien toimintakykyä ja elämänlaatua aktiivisuuden ja liikunnan avulla. Hanke tarjoaa tietoa, ohjausta ja käytännön vinkkejä, joiden avulla voi löytää turvallisia ja mielekkäitä liikuntamuotoja sairauden ja ikääntymisen tuomat erityistarpeet huomioiden.

Käytännön toteutukseen kuuluvat viikoittaiset kotiliikuntaa aktivoivat videot YouTubessa, liikuntakiertueet eri paikkakunnilla keväällä 2026 sekä digitaalinen liikuntakortti, jonka avulla osallistujat voivat seurata aktiivisuuttaan ja saada palautetta. Lisäksi tuotetaan Liikunta ja astma -opas sekä soveltavaan vesiliikuntaan liittyviä materiaaleja, jotka ovat saatavilla verkossa ja painettuina. Toimintaa täydentää tietoa ja vertaistukea tarjoava Facebook-ryhmä.

4. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet ja sisällöt

Hyvinvointialueet ovat toimineet lähes kolme vuotta. Sujuvat hoitopolut ja oikein kohdentuvat palvelut antavat parhaan perustan sairastavan hyvälle ja sujuvalle arjelle. Liitto tuo esiin toiminnassaan kohderyhmien haasteita ja vaikuttaa siihen, että niitä saataisiin muutettua tai poistettua.

Tietoa kohderyhmän tarpeista vahvistamme keräämällä kokemustietoa muun muassa kyselyillä ja tekemällä yhteenvetoja esimerkiksi verkkovertaisryhmissä ja kursseilla käydyistä keskusteluista. Tietoa hyödynnämme toiminnan kehittämisessä. Kokemustietoa tuomme vahvasti esille myös viestinnän avulla.

Alueellista vaikuttamistoimintaa vahvistamalla pyrimme vaikuttamaan käytännössä kohderyhmän asemaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaana. Valtakunnallinen ja alueellinen yhteistyö muiden järjestöjen, toimijoiden ja viranomaisten kanssa mahdollistaa tehokkaammin oman asian edistämisen.

Vaikuttamistoiminta

Liitto antaa lausuntoja ja kannanottoja keskeisiin lakiehdotuksiin ja ajankohtaisiin asioihin.

Järjestämme viisi alueellista luentoa sosiaaliturvasta, sairauksien kanssa elämisestä sekä palvelu- ja hoitopolkujen haasteista (100 osallistujaa). Niiden yhteydessä vieraillaan mahdollisuuksien mukaan paikallisten yhdistystoimijoiden kanssa sairaalassa tapaamassa henkilökuntaa, käydään keskustelua kunkin alueen haasteista ja autetaan yhdistyksiä vahvistamaan osaamistaan vaikuttamisessa.

Tuotamme tietoa yhdistyksille mahdollisuuksista vaikuttaa alueellisesti sote-uudistuksen edistämiseen. Autamme yhdistyksiä vahvistamaan osaamistaan vaikuttamisessa. Tuotamme uudesta strategiasta ja liiton vaikuttamistyöstä materiaalia yhdistyksille sekä liiton lehteen ja nettisivuille. Aktivoimme jäsenistöä tunnistamaan omat oikeutensa ja toimimaan tavoitteiden edistämiseksi esimerkiksi liiton kampanjoiden yhteydessä.

Verkostoyhteistyö

Liitto tekee yhteistyötä eri järjestö- ja viranomaisverkostojen kanssa. Keskeisinä verkostoina ja yhteistyökumppanina ovat eduskunnan astma- ja allergia- sekä sisäilmaverkostot ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kattojärjestö SOSTE. Verkostoyhteistyöllä edistämme muun muassa kansallisten ohjelmien (allergiat, harvinaissairaudet) tavoitteita ja oman strategian painopisteiden sisältöjä.

Liitto on mukana tai jäsenenä muun muassa seuraavissa kansallisissa verkostoissa:

- Savuton Suomi 2030 -verkosto
- Potka, Potilas- ja kansanterveysjärjestöjen verkosto, SOSTE ry
- Terveyden edistämisen verkosto, SOSTE ry
- Kansallisen Sisäilma ja Terveys -ohjelman sihteeristö
- Hengitysterveysohjelmaa 2020–2030 valmisteleva työryhmä
- Liikuntatieteellinen seura, Soveltavan liikunnan verkosto
- Harvinaiset-verkosto
- Kokemustoimintaverkosto

Järjestämme kolmen järjestön (Suomen Reumaliitto ry, Suolistosairaudet ry, Psoriasisliitto ry) kanssa kaksi alueellista vaikuttamistilaisuutta (osallistujia yhteensä 100). Teemme yhdessä Pitkäaikaissairas ja työelämä -kyselyn. Lisäksi alamme valmistella viestinnällistä yhteistyötä vuoden 2027 vaaleja varten.

Teemme säännöllistä yhteistyötä Kuluttajaliiton, Ruokaviraston, Mara ry:n, Päivittäistavarakauppa ry:n ja Keliakialiiton sekä Pirkanmaan Allergia- ja Astmayhdistyksen kanssa ruoka-allergia-asioissa.

Vates-säätiön kanssa päivitämme yhteiselle Astma ja työelämä -verkkosivustolle uutta materiaalia. Tuotamme muun muassa kokemuspohjaista tietoa (esim. podcast, vertaisvideo) astmaatikosta työelämässä.

Teemme liikuntatoiminnan kehittämistyötä ja liikuntavastaavien tukemista yhdessä kolmen järjestön (Reumaliitto, Neuroliitto, Hengitysliitto) kanssa.

Kansainvälinen toiminta

Liitto on mukana keskeisimmissä kansainvälisissä järjestöissä ja verkostoissa. Kansainväliseen yhteistyöhön osallistuminen ja siellä käytävän keskustelun seuraaminen muun muassa mahdollistaa vaikuttamisen kansainvälisten säädösten ja sopimusten valmistelutyöhön.

Keskeisimmät kansainväliset yhteistyöverkostomme:

- EFA (European Federation of Allergy and Airways Diseases Patients' Associations)
- ELF (European Lung Foundation)
- NAO (Nordiska Astma Allergiorganisationen)
- GAAPP (Global Allergy and Asthma Patient Platform)
- EURORDIS (European Organisation for Rare Diseases)
- ANEC (European Association for the Coordination of Consumer Representation in Standardisation)
- EAACI (European Academy of Allergy & Clinical Immunology)

Kehittäminen

Keräämme toimintaa kuvaavia tilastoja, palautteita sekä kumppaneiden, vapaaehtoisten ja työntekijöiden näkemyksiä. Teemme kahdesti analyysin kertyneistä tiedoista.

Järjestämme kolme henkilökunnan kehittämispäivää, joissa arvioimme toiminnan toteutumista. Teemme suunnitelman uuden strategian edistämisestä vuoden aikana ja sen vaikutuksista toimintaamme. Teemme tarvittavia kyselyitä kohderyhmillemme. Päivitämme vuosittain liiton vastuullisuusohjelmaa.

Jatkamme yhdessä yhdistystoimijoiden kanssa arviointia siitä, mitkä ovat yhdistysten tuen tarpeet suhteessa liiton resursseihin. Teemme paremmin tunnetuksi kohderyhmämme tarpeiden moninaisuutta. Teemme suunnitelman liiton henkilöresurssien kohdentamisesta alueille.

Kannustamme jäsenyhdistyksiämme verkostoitumaan muiden yhdistysten kanssa sekä jakamaan kokemuksia hyvistä toimintamuodoista esimerkiksi verkossa. Kehitämme kevyempää toimintaryhmä-mallia yhdistyksille paikallisen toiminnan varmistamiseksi. Yhdistysten toiminta-alueet kasvavat, mutta paikallista toimintaa tarvitaan. Jalkautamme osallistamisen malleja yhdistyksiin.

Allergiatunnus

Liitto myöntää Allergiatunnuksen käyttöoikeuden puolueettomasti tutkituille tuotteille ja palveluille. Tutkimuksin osoitetaan, että tuotteet eivät sisällä hajusteita eikä yleisesti herkistäviä tai ärsyttäviä aineita tai niiden pitoisuuksia. Kodinkoneissa ja rakennus-, remontointi- ja sisustusalaan liittyvissä asioissa tunnus on osoitus siitä, että niiden avulla voidaan vaikuttaa sisäilman laatuun.

YHTEISTYÖSSÄ ALLERGIA-, IHO- JA ASTMALIITON KANSSA

5. Henkilöstö, hallinto ja talous

Henkilöstö

Liiton henkilöstöresurssi on 18,5 henkilötyövuotta. Tavoitteena on olla arvostettu työpaikka, jossa osaava ja motivoitunut henkilöstö toimii hyvässä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja vapaaehtoisten kanssa. Strategian toteutuminen edellyttää henkilöstön osaamisen jatkuvaa kehittämistä ja asiantuntemuksen vahvistamista.

Jatkamme työnjaon kehittämistä sekä vahvistamme sisäistä ja ulkopuolista koulutusta. Jokaisen työntekijän kanssa pidetään vuosittain 1–2 kehityskeskustelua. Lisäksi järjestetään työhyvinvointipäiviä, tarjotaan työnohjausta tarpeen mukaan sekä mitataan työtyytyväisyyttä ja -hyvinvointia säännöllisesti kyselyillä.

Hallinto

Hallitus kokoontuu 6–8 kertaa vuodessa ja seuraa sekä arvioi liiton toimintaa säännöllisesti. Hallituksen ja henkilöstön kesken järjestetään yksi yhteinen kehittämispäivä, jossa muun muassa käsitellään strategian toimeenpanoa, toiminnan suuntaamista ja arvioidaan toimintaa. Jatketaan toiminnan seuranta- ja arviointikäytäntöjen kehittämistä. Arvioidaan sääntöuudistuksen tarve.

Talous

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoitukseen kohdistuu merkittäviä muutoksia. Tarkkoja avustuspäätöksiä ei ole vielä tekstiä kirjoitettaessa julkaistu, mikä lisää epävarmuutta tulevasta rahoituksesta. Liiton osalta tämä tarkoittaa, että rahoituksen taso voi laskea, ja toiminnan jatkuvuus edellyttää sopeutumista.

Liiton taloudellinen toimintakyky pyritään turvaamaan pitkäjänteisellä ja vastuullisella suunnittelulla. Tavoitteena on pitää talous tasapainossa siten, että toimintakulut eivät ylitä tuottoja. Jäsenrekisterin uudistaminen on kuitenkin toimintavuonna ajankohtaista ja vaatii investointia. Muutoksiin reagoidaan herkästi ja tarvittavin toimenpitein.

Omavarainhankinnan tuottojen arvioidaan kasvavan maltillisesti. Varainhankintaa monipuolistetaan muun muassa kehittämällä Luontoterveysmerkkiä, lahjoittamistapoja ja vahvistamalla kumppaniyritysyhteistyötä. STEA-avustukset muodostavat edelleen noin puolet liiton tuotoista.

LIITE 1.
Allergia-, iho- ja astmaliiton hallituksen työryhmät

Allergia-, iho- ja astmaliiton hallitus on nimittänyt avukseen työryhmiä.

Työryhmät

Asiantuntijakilta

Puheenjohtaja, liittohallituksen jäsen Pekka Jousilahti, tutkimusprofessori, LT, erikoislääkäri, yleislääketiede
Tuula Vasankari, pääsihteeri, LT, professori, erikoislääkäri, keuhkosairaudet
Tari Haahtela, emeritusprofessori, LT, erikoislääkäri, keuhkosairaudet ja allergologia
Anne Karvonen, TtM (terveystaloustiede), FT (ympäristöterveydenhuolto) ja dosentti (ympäristöepidemiologia)
Kimmo Saarinen, FT, biologi
Kati Palosuo, LT, erikoislääkäri, lastentaudit ja allergologia
Johanna Mandelin, LT, erikoislääkäri, ihotaudit ja allergologia
Jere Reijula, LT, erikoislääkäri, keuhkosairaudet ja allergologia

Katariina Ijäs, liiton asiantuntija, työryhmän sihteeri
Paula Hellemaa, liiton toiminnanjohtaja
Liiton puheenjohtaja

Allergiatunnustyöryhmä

Harri Alenius, molekyylitoksikologian professori
Matti Hannuksela, emeritusprofessori, ihotautien erikoislääkäri
Päivi Kousa, FT, luonnontieteiden opettaja, kemisti, farmaseutti
Olli Seppänen, LVI-tekniikan professori
Jarkko Valjakka, FT, biolääketiede
Kia Bertula, teknillisen fysiikan tohtori, molekyylimateriaali
Sanna Mikkola, TkT, kemian tekniikka
Hanna Kajander, DI, materiaalitekniikka

Niki Malmroos, työryhmän koollekutsuja, sihteeri
Paula Hellemaa, liiton toiminnanjohtaja

Laillisuustyöryhmä

Hannu Kokko, liittohallituksen jäsen, työryhmän puheenjohtaja, lakimies
Kyösti Vesterinen, kutsuttu asiantuntija, lakimies
Liiton puheenjohtaja
Paula Hellemaa, liiton toiminnanjohtaja, työryhmän sihteeri

Sijoitustyöryhmä

Hannu Kokko, liittohallituksen jäsen, työryhmän puheenjohtaja, lakimies
Pekka Mölsä, kutsuttuna asiantuntijana
Sirpa Pajunen, liiton hallintopäällikkö
Mari Ojala, talousvastaava

Puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja osallistuvat tarvittaessa työryhmän kokouksiin.